

Lectio divina, lectio humana Die spirituelle Exegese in der Geschichte des Christentums von den Anfängen bis in unsere Tage

*

35. Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia 35. Internationale Bibelkonferenz in Szeged

A konferencia időpontja/Termin der Konferenz
2024. augusztus 26–28./ von 26. bis 28. August 2024

A konferencia helyszíne/Ort der Konferenz
Szegedi Dóm Látogatóközpont
Dóm tér 16. / Dom Platz 16.

Tel.: +3620 9509891
E-mail: benyik.gyorgy@gmail.com

A Konferencia védnökei/Patrons der Konferenz

DR. KISS-RIGÓ LÁSZLÓ

szeged-csanádi egyházmegye püspöke/Bischof der Diözese Szeged-Csanád,

PROF. DR. MARTOS LEVENTE BALÁZS

esztergom-budapesti egyházmegye segédpüspöke/Weihbischof der Diözese
Esztergom-Budapest,

PROF. DR. SZUROMI SZABOLCS ANZELM
rector emeritus (PPKE)/emeritierter Rektor (PPKE),

PROF. DR. MARTIN MEISER

Universität des Saarlandes,

PROF. DR. KOCSIS IMRE

PPKE – Pázmány Péter Katholische Universität,

DR. JANKA FERENC

Gál Ferenc Universität,

PROF. DR. PECSUK OTTÓ

Magyar Bibliatársulat főtítkára/Generalsekretär der Ungarischen
Bibelgesellschaft,

DR. KUSTÁR ZOLTÁN

DRHE – Reformierte Theologische Universität Debrecen,

DR. BAÁN IZSÁK

Prior des Monasteriums Szent Maurícusz in Bakonybél,

DR. HAB. GÖRFÖL TIBOR

Griechisch-katholische Theologische Hochschule Szent Atanáz (Nyíregyháza).

A konferenciát a Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia Alapítvány
rendezi./Die Konferenz wird von der Szeged International Biblical Conference
Foundation organisiert.

Támogatóink: Gál Ferenc Egyetem, SZNBK Alapítvány, Szent Gellért
Szeminárium, Both Antal Alapítvány és a Szeged-Csanádi

Egyházmegye./Unsere Unterstützer sind Gál-Ferenc-Universität, SNBK
Foundation, Saint Gerhard Priest Seminar, Both Antal Foundation und der
Diözese Szeged-Csanád.

***

A lectio divina „szent olvasmány”, „szent olvasást” jelent. Kezdetben a Biblia szövegét zsidók és keresztények egyaránt isteni üzenetként olvasták. A Héber Biblia keresztény olvasói és az ókeresztény egyházatyák többek között a Homérosz-magyarzatokból örökölt allegorikus értelmezés révén keresték a szent üzenetet a bibliai szövegekben; az Újszövetség írói nem pusztán idézik, hanem új kontextusban értelmezik is a prófétai szövegeket (pl. ApCsel 8,26–39). Az ezekből kiinduló és később Nursiai Benedek (Kr. u. 480–547) által széles körben elterjesztett spirituális olvasási mód lectióval kezdődik, meditációval és orációval folytatódik, majd contemplációval, valamint aktív cselekvéssel fejeződik be.

Dr. Benyik György
a konferencia igazgatója

Die „lectio divina“ bedeutet ‚geistliche Schriftlesung‘. In den frühen Zeiten haben sowohl die Juden, als auch die Christen die Bibel als göttliche Botschaft gelesen. Die ersten christlichen Leser der Hebräischen Bibel und dann die Kirchenväter haben die heilige Botschaft der biblischen Texte auch mit Hilfe der aus der Homerexegese stammenden allegorischen Deutung zu entschlüsseln versucht; die Autoren der neutestamentlichen Schriften haben die alten prophetischen Texte nicht nur einfach zitiert, sondern im veränderten Kontext auch neuinterpretiert (vgl. z.B. Apg 8,26–39). Die später aus solchen Methoden erwachsene und durch Benedikt von Nursia (480–547) in weiten Kreisen verbreitete sog. Lectio divina begann mit der Phase der Lectio, ging dann mit Meditatio und Oratio weiter, und mündete in der Contemplatio, bzw. im aktiven Handeln.

Dr. Benyik György
die Direktor der Konferenz

ELŐADÁSOK/VORTRAGS

1. **Akiyama, Manabu János** [Tsukuba (J)]: *Meaning and Mechanism of Officium lectionis in the Liturgy of the Hours in Accordance with the Roman Rite / Az Officium lectionis jelentése és mechanizmusa a római szertartású Imaórák Liturgiájában.*
2. **Bacsó Benjámín** [Budapest (H)]: *Az anabaptisták exegetikai kérdései / Exegetical questions of the Anabaptists.*
3. **Bakos Gergely OSB** [Budapest (H)]: *Lectio benedictina & charthusiensis.*
4. **Bácskai Károly** [Budapest (H)]: *Dilemmas of Exegetical Interpretation Raised in Mark Penner's "Study on Issues in Sign Language Translation, with Special Reference to Bible Translation" (2009) / Mark Penner „Tanulmány a jelnyelvi fordítás kérdéseiről, különös tekintettel a bibliafordításra” című művében felvetett exzegetikai értelmezés dilemmáiról.*
5. **Benyik György** [Szeged (H)]: *Az evangélium üzenete Kempis Tamás szerint / The message of the gospel according to Tamás Kempis.*
6. **Cifrak, Mario OFM** [Zagreb (HR)]: *„Facere misericordiam” mit Aussätzigen (vgl. Mk 1,41). Jesus und Franz von Assisi / Jézus és Assisi Szent Ferenc megkönyörül a lepráson (Mk 1,41).*
7. **Czire Szabolcs** [Kolozsvár (RO)]: *Pál apostol spirituális exegézisének néhány sajátos kérdése / Some specific questions of the spiritual exegesis of the Apostle Paul.*
8. **Engly Sándor** [Sárospatak (H)]: *Melius Juhász Péter prédikációinak exegetikai gyökere / Die exegetischen Wurzeln der Predigten von Melius Juhász Péter.*
9. **Fabiny Tibor** [Budapest (H)]: *Leonard Goppelt és a bibliai tipológia mint „pneumatische Betrachtungsweise” / Leonard Goppelt and biblical typology as „pneumatische Betrachtungsweise”.*
10. **Fornberg Tord** [Uppsala (S)]: *Härkeberga Church pictures, as lectio divina / A härkebergai templom freskói mint lectio divina.*
11. **Geréby György** [Bécs (A)]: *A forgotten interpretation of the Parable of the Prodigal Son / A tékozló fiú parabolájának egy feledésbe merült értelmezése.*
12. **Görföl Tibor** [Pécs (H)]: *Medieval Meditative Reading: Hugh of St Victor and William of St Thierry. / Középkori meditatív olvasmányok: Szentviktör Hugó és Szent-thierry Vilmos.*
13. **Horváth Imre** [Pécs (H)]: *Annunciation Images: Artistic Representations of lectio divina / Angyali üdvözlés képek: A lectio divina művészi ábrázolásai.*
14. **Kocsis Imre** [Budapest (H)]: *A Lectio divina Carlo Maria Martini életművében / Die lectio divina im Werk von Carlo Maria Martini.*

15. **Kókai-Nagy Viktor** [Debrecen (H), Komárno (SK)]: *Die jüdische Interpretation der Probe Abraham und ihr Erscheinen im Neuen Testament / Ábrahám próbatételének zsidó értelmezése és annak megjelenése az Újszövetségben.*
16. **Koncz-Vágási Katalin** [Debrecen (H)]: *Kecskeméthy Csapó István hermeneutikája a katedrán és a szószéken / Die Hermeneutik von István Kecskeméthy Csapó am Lehrstuhl und auf der Kanzel.*
17. **Kónya Ákos** [Bécs (A)]: *Paul Ricoeur: Ami a szövegen túl van, a mimézis és spiritualitás / Spirituality beyond the Text, following Paul Ricoeur's hermeneutics. Mimesis and detour.*
18. **Kránitz Mihály** [Budapest (H)]: *Szent Pál karizmatikus hivatása. Látomások és misztikus élmények az apostol életében / The charismatic vocation of Saint Paul. Visions and mystical experiences in the life of the apostle .*
19. **Kustár György** [Sárospatak (H)]: *Lukács és a spirituális út: a második kötet (ApCsel) mint felnövekvés a Krisztushoz? / Luke and a spiritual path: Acts as growing up to Christ?*
20. **Kustár Zoltán** [Debrecen (H)]: *Pákozdy László Márton bibliikus professzor hermeneutikai elvei és a gyakorlati igehirdetése / Márton László Pákozdy: seine hermeneutischen Prinzipien und seine Predigtpraxis.*
21. **László Virgil** [Budapest (H)]: *Comparative Study of 2 Cor 10:3–6 in the Light of Modern Exegesis and the Spirituality of Evagrius Ponticus / 2Kor 10:3–6 összehasonlító tanulmányozása a modern exegézis tükrében és Evagrius Ponticus spiritualitása.*
22. **Mártonffy Marcell** [Budapest (H)]: *Von der visio zum Text. Geistliche Schriftlesung in hermeneutischer Sicht am Beispiel von Mk 9,2–9 / A látomástól a szövegig. A lectio divina hermeneutikai nézőpontból (példa: Mk 9,2–9).*
23. **Meiser, Martin** [Saarbrücken (D)]: *Oratio Manasse (Ode 12) / Manassze imája.*
24. **Németh Áron** [Debrecen (H)]: *Az egyházi év zsoltárai a revidált perikópa-rendben / Psalmen des Kirchenjahres in der revidierten Perikopenordnung.*
25. **Németh Balázs** [Budapest (H)]: *Interpretation of Christ-Adam connection in Romans using the analogy of stability / A Rómaiakhoz írt levélben olvasható Krisztus–Ádám kapcsolatot értelmezése a stabilitás analógiájával.*
26. **Oláh Zoltán** [Gyulafehérvár (R)]: *Lectio Divina Jeromos leveleiben / Lectio divina in the letters of Saint Jerome.*
27. **Ötvös Csasba** [Tessaloniki (G)]: *A világ teremtései és a mózesi szöveg a második századi alexandriai hagyományban. / The creations of the world and the Mosaic text in the Alexandrian tradition in the second century.*
28. **Pasquier, Cyril** [Strasbourg (F)]: *Canon, exegesis and marriage: Irenaeus of Lyon as a reader of the Bible / Kánon, exegézis és házasság: Lyoni Ireneusz mint a Biblia olvasója.*
29. **Schimanowski, Gottfried** [Tübingen (D)]: *Karl Barth als kritischer Ausleger der Heiligen Schrift. Skizzen zu seinem Anspruch, die Bibel für sich und seine Zeit verbindlich zu verstehen / Karl Barth, mint a Szentírás kritikus tolmácsa... Zeit verbindlich zu verstehen / Karl Barth, mint a Szentírás kritikus tolmácsa...*
30. **Scholz, Stefan** [Regensburg (D)]: *Offenheit – Polyphonie – Texttranszendenz. Bibelhermeneutik und Bibeldidaktik bei Gerd Theißen / Nyitottság – Polifónia – Szövegtranszcendencia. G. Theissen bibliai hermeneutikája és bibliai didaktikája.*
31. **Szabó Miklós**, [Budapest (H)]: *Imádság a hangjegyek nyelvén: lectio/auditio divina Bach passióiban / Prayer in the Language of Notes: Lectio/Auditio Divina in Bach's Passions.*
32. **Szeiler Zsolt** [Budapest (H)]: *A Lectio pszichológiája Szentviktör Hugónál / The lectio according to Hugh of Saint Victor.*
33. **Szuromi Szabolcs Anzelm O.Praem.** [Budapest (H)]: *The place and role of 'lectio divina' in the canon law culture from the 6th to 12th century / A „Lectio divina” helye és szerepe a kánonjogi kultúrában a 6-12. századig.*
34. **Toókos János OSB** [Bakonybél (H)]: *Lectio Divina könyv sorozat / Introduction to the Lectio Divina book series.*
35. **Várady Endre** [Budapest (H)]: *Impacts of Lectio Divina on The Interpretation of The Millennium in The Book of Revelation / Lectio Divina hatásai a Jelenések könyvében a millenarista értelmezésére.*

PROGRAM – délelőtt

Augustus 26. hétfő/Montag		Augustus 27. kedd/Dienstag		Augustus 28. szerda/Mittwoch	
7,00	X	Laudes és reggeli/und Frühstück	Laudes és reggeli/und Frühstück	Laudes és reggeli/und Frühstück	7,00
8,00		11. Akiyama, Manabu János 12. Bácskai Károly Vita – szünet/Fragen und Pause	11. Akiyama, Manabu János 12. Bácskai Károly Vita – szünet/Fragen und Pause	31. Kustár György 32. Németh Aron Vita – szünet/Fragen und Pause	8,00
9,00		13. Toókos János 14. Ötvös Csaba Vita – szünet/Fragen und Pause	13. Toókos János 14. Ötvös Csaba Vita – szünet/Fragen und Pause	33. Scholz, Stefan 34. Várady Endre Vita – szünet/Fragen und Pause	9,00
10,00	Regisztráció / Registration	15. Kónya Ákos 16. Horváth Imre Vita – szünet/Fragen und Pause	15. Kónya Ákos 16. Horváth Imre Vita – szünet/Fragen und Pause	35. Czire Szabolcs Vita – szünet/Fragen und Pause	10,00
11,00		Megnyitó, vendégek köszöntése/ Eröffnungsfeier, Begrüßung der Gäste	17. Enghy Sándor 18. Kránitz Mihály Vita – szünet/Fragen und Pause	Kerekasztal/Diskussion	11,00
12,00	Ebéd egyénileg/Mittagessen		19. Meiser, Martin 20. Oláh Zoltán Vita – szünet/Fragen und Pause	Záró értékelés, Te Deum/ Abschlussbewertung, Te Deum	12,00
13,00				Ebéd/Mittagessen	13,00

PROGRAM – délután

Augustus 26. hétfő/Montag		Augustus 27. kedd/Dienstag		Augustus 28. szerda/Mittwoch				
14,00	01. Benyik György 02. Koncez-Vágási Katalin Vita – szünet/Fragen und Pause	21. Bacsó Benjámin 22. Fabiny Tibor Vita – szünet/Fragen und Pause	X	X	X	14,00		
15,00	03. Kocsis Imre 04. Kókai-Nagy Viktor Vita – szünet/Fragen und Pause	23. Bakos Gergely 24. Pasquier, Cyril Vita – szünet/Fragen und Pause				15,00		
16,00	05. László Virgil 06. Cifrak, Mario Vita – szünet/Fragen und Pause	25. Szuromi Szabolcs Anzelm 26. Mártonffy Marcell Vita – szünet/Fragen und Pause				16,00		
17,00	07. Németh Balázs 08. Fornberg, Tord Vita – szünet/Fragen und Pause	27. Geréby György 28. Schimanowski, Gottfried Vita – szünet/Fragen und Pause				17,00		
18,00	09. Szabó Miklós 10. Seiler Zsolt Vita – szünet/Fragen und Pause	29. Görföl Tibor 30. Kustár Zoltán Vita – szünet/Fragen und Pause				18,00		
19,00	Kerekasztal/Diskussion	Koncert, Gnilka-díj átadása/Koncert und Gnilka Presis Fest in Dom						
20,00	Vacsora/Abendessen	Fogadás/Empfangsfest						19,00 20,00

LECTIO DIVINA LECTIO HUMANA

35. Szegedi Nemzetközi Biblikus Konferencia
35. Internationale Bibelkonferenz in Szeged

2024. augusztus 26–28. / von 26. bis 28. August 2024

Szegedi Nemzetközi Biblikus Konferencia Alapítvány
Szeged International Biblical Conference Foundation